

Utbildningsnämnden

Yttrande över Kontroller vid högskoleprovet – ett lagförslag om åtgärder mot fusk, SOU 2019:37

Lunds universitet har anmodats att yttra sig angående betänkandet Kontroller vid högskoleprovet – ett lagförslag om åtgärder mot fusk (SOU 2019:37), ert diarienummer U2019/02411/UH.

Sammanfattning

Lunds universitet ställer sig överlag positivt till de förslag som presenteras i betänkandet. Samtliga insatser för att förhindra fusk med hjälp av elektroniska hjälpmedel är nödvändiga för att upprätthålla förtroendet för högskoleprovet som urvalsinstrument. Ytterligare tid för kontroller kan ges om utprovningssdelen tas bort. Den enskilt viktigaste åtgärden för att hindra förekomsten av fusk vid högskoleprovet torde dock vara att digitalisera provet. Nedan följer kommentarer till betänkandet.

Kommentarer till utredningens förslag

Det finns anledning att tvivla på att de förslagna åtgärderna kommer att ha en tillräcklig effekt på förekomsten av fusk då kontrollerna endast kommer att utföras i begränsad omfattning. Hur stor den avskräckande effekten blir är svårt att förutsäga.

Vad gäller tidsaspekten så är det rimligt att tro att de föreslagna kontrollerna kan komma att påverka provdagens schema negativt. Det föreligger en risk för att det inte finns tillräcklig tid för kroppsvisitering mellan provpassen, då vi inte på förväg kan veta hur lång tid kontrollerna tar eller hur många av kontrollerna som kommer att föranleda ytterligare kroppsvisitation enskilt. Samtliga kontroller måste dessutom vara avklarade innan respektive provpass kan börja. Att utöka tiden för raster mellan provpassen är i nuläget mycket begränsad då provdagen redan är lång för de skrivande. Att tidigarelägga starten på morgonen skulle också vara problematiskt då det på helgen, framför allt då provet ges på en söndag, finns begränsade möjligheter att åka kollektivtrafik tidigt på morgonen.

Även kontrollerna med radiovågsdetektor kan medföra en risk för störning. Det är viktigt att de kontroller som genomförs under pågående provpass utförs på ett sådant sätt att störningen för de skrivande blir minimal. Vid eventuell upptäckt av otillåten elektronisk utrustning måste därför ett ingripande vänta tills provpasset

avslutats. Hanteringen av sådana incidenter måste hanteras av personalen under rasten, vilket även det innebär en risk för förskjutning av schemat.

Ett sätt att få mer tid för kontroller är att utprovningssdelen tas bort, vilket skulle ge möjlighet att förlänga rasterna och därmed få ytterligare tid för kroppsvisitering.

Det finns en oro att den höjda avgiften för provet inte kommer att täcka de ökade kostnader som förslaget innebär. Behovet av personal under provdagen kommer att öka. Det är orimligt att en eventuell ökad förlust ska bäras av de provanordnande lärosätena.

På flera provorter är anordnandet av högskoleprovet redan en väldigt omfattande apparat, med ett mycket stort antal skrivande och arbetande personal. De föreslagna åtgärderna innebär att organisationen kring provet växer ytterligare och därmed också kravet på personal som kan hantera det. Det finns inget utrymme för felsteg i organiserandet av provet. De utökade kontrollerna innebär en ökad risk för moment som kan gå fel under provdagen.

Angående datum för ikraftträdandet så är de åtgärder som föreslås så pass omfattande och kräver så djupgående förberedelser att det verkar realistiskt att förändringarna kan träda i kraft redan från och med hösten 2020. Förslaget bör först träda i kraft till provomgången våren 2021.

Övriga synpunkter

Den enskilt viktigaste åtgärden för att hindra förekomsten av fusk vid högskoleprovet torde vara att digitalisera provet. Risken för att ett pappersprov läcker ut i förväg skulle då elimineras. Lunds universitet anser att en utveckling mot digitalisering av högskoleprovet skyndsamt bör initieras. År 2022 ska de nationella proven vara digitaliserade och försöksverksamhet pågår redan. Det bör ligga i linje med regeringens digitaliseringsstrategi att även arbeta för en digitalisering av högskoleprovet.

Beslut

Universitetet beslutar att lämna in ovanstående yttrande till Utbildningsdepartementet.

Beslut i detta ärende är fattat av undertecknad ordförande för universitetets utbildningsnämnd efter föredragning av avdelningschef Catharina Greiff.

Sylvia Schwaag Serger

Catharina Greiff